

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**28 жовтня 2021 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 28 жовтня 2021 р., м. Мукачево. – 229 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 4 від 18 листопада 2021 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

СЕКЦІЯ 5.
**ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ**

Воронова О.Ю., Барчій М.С. ОСВІТНЬО-РЕФЛЕКСИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗВО ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ	213
Кучінка Т.В. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	214
Ліба Н.С., Головачко В.М., Максименко Д.В. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ	216
Лібак Н.А. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	218
Марценюк М.О. ШЛЯХИ ПРОФЕСІЙНОГО ТА ОСОБИСТОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	221
Матвійчук С.С., Коваль Т.В. ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В МУКАЧІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	223
Паласевич М.Б. ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ	225
Симонян В.В. ЕТНОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХОВОГО ЦИКЛУ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ	226

Марценюк Марина Олексіївна,
к. психол. н., старший викладач кафедри психології,
Мукачівського державного університету

ШЛЯХИ ПРОФЕСІЙНОГО ТА ОСОБИСТОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Сучасне суспільство висуває високі вимоги до професійної підготовки та компетентностей такого фахівця як психолог. Перед вищою освітою сьогодні постає завдання підготовки грамотного, ерудованого та конкурентно-спроможного психолога. Проте, рівень та якість його підготовки залежить не тільки від ЗВО, професорсько-викладацького складу, матеріально-технічного забезпечення. Часто він залежить від самого здобувача вищої освіти і його власних бажань, спрямувань, мотивів та «неформальних» шляхів професійного та особистісного розвитку [1].

У реальному студентському житті окрім стандартизованого формату навчального процесу підготовки психологів, існують ще так звані «неформальні шляхи» професійного і особистісного розвитку. І саме вони мають особливе значення в процесі професійної підготовки і вдосконалення. Вони дозволяють студенту відчувати себе творчою особистістю, справжнім суб'єктом навчально-професійної діяльності. Умовно можна виділити наступні варіанти «неформальних шляхів» професійного та особистісного самовдосконалення як для студентів-психологів, так і для молодих психологів-фахівців:

1. Вчитися у клієнтів, серед яких зустрічаються люди дуже проникливі і тонко відчують ситуацію. У повноцінних консультаціях важливо так організувати роботу, щоб всі здібності і таланти психолога були ніби поєднані з талантами клієнта, коли у спільній роботі клієнт чомусь вчиться у психолога, а психолог - у клієнта.

2. «Тренуватися» у тих випадках, коли якісь заняття здаються студенту нецікавими. У навчальній аудиторії таке «тренування» на «нецікавих заняттях» може виражатися в тому, що студент просто вправляється у використанні невербальних засобів (поза уважного слухача, доброзичливий погляд, повне прийняття) з метою створити для викладача атмосферу, коли йому самому захочеться розповісти щось важливе і зробити це цікаво та із задоволенням для себе. Окрім чисто невербальних засобів можуть бути використані й інші прийоми, наприклад, тактовно задане запитання, а може бути, запитання. Це не обов'язково повинно стосуватися конкретних проблем психології. Мабуть, когось з викладачів така «провокація» спонукає до активного діалогу з Вами і аудиторією в цілому. Але такі «провокації» треба виконувати тільки в тактовній і доброзичливій формі.

3. Вчитися у спільній діяльності з колегами-психологами. Мова йде і про так звані практики, «стажування» (це вже формальна, спеціально організована форма підвищення кваліфікації фахівця), і про формат взаємовідвідування занять. Психолог може просто постежити за роботою свого колеги, а то і послухати про те, як він розкаже про свої успіхи і невдачі.

4. Самоосвіта студента-психолога. Для цього слід навчитися планувати свій вільний час, скласти певний план і програму своїх основних дій тощо. Іноді це

краще робити спільно з однокурсником. Але реально досить складно жити і вчитися за «наперед складеним планом», хоч у житті дорослого фахівця так і є. Набагато важливіше мати загальну мету, ідею, виділити для себе головні проблеми, які «зачіпають» у різних ситуаціях. Оскільки психолог - професія творча, то таку творчість повністю неможливо алгоритмізувати з допомогою чітко виконуваних програм. Але якщо у творчої людини є ідея, що її хвилює, то у різних життєвих ситуаціях вона свідомо (або навіть неусвідомлено) шукатиме відповіді на хвилюючі її запитання.

5. Самостійна підготовка тез, статей може дуже сильно мобілізувати молоду людину у професійному розвитку. Саме підготовка наукового тексту - це вже виклад деякої ідеї. Важливо, щоб ці тексти відображали якісь власні ідеї.

6. Участь в наукових конференціях, психологічних школах. Це також сильно мобілізує молодого психолога, підвищує у ньому почуття відповідальності за свій професійний рівень, особливо, коли доводиться готувати доповіді та виступати у присутності своїх однокурсників і відомих психологів. Сама підготовка до таких формальних заходів звичайно здійснюється студентом (або молодим фахівцем) без якогось примусу і в цьому значенні її можна віднести до неформальних шляхів саморозвитку.

7. Нарешті, організація дискусій зі своїми однокурсниками, а може, і з тими викладачами, з якими склалися стосунки довіри і співпраці. Сама суперечка не тільки вселяє впевненість у своїх силах, але також виявляє і слабкість аргументів та інші недоліки студента, наприклад, зайву імпульсивність чи навіть агресивність, нездатність чслухати співбесідника. Якщо студент справді професійно зорієнтований, це не стане приводом для переживання через поразку в суперечці і свою невідповідність ситуації, а шансом стати кращим на основі усвідомлення своїх недоліків. Перемога над самим собою – найбільша перемога. Навіть невдала (програна) суперечка може сильно мобілізувати студента для того, щоб з потрібною енергією звернутися до книг і підручників, які студент буквально «ковтатиме» (хоча раніше довго мучився з цими книгами і нічого не розумів у них). Програна суперечка стає енергетичною основою для саморозвитку. Але скористатися такою можливістю може лише людина сильна, з розвинутою волею, що здатна сама собі признатися у своїй недосконалості [2].

Тож, процес навчання, здобуття професії, становлення фахівця та особистісного розвитку може відбуватися різними шляхами. Особливе місце в такому відповідальному процесі займає, так званий, «неформальний шлях», який дозволяє студенту відчувати себе творчою особистістю, справжнім суб'єктом навчально-професійної діяльності та сформуватися професійно.

Список використаної літератури:

1. Основи практичної психології / За ред. В. Панка, Н. Чепелевої та ін. — К.: Либідь, 2001. – 534с.
2. Шляхи професійного розвитку психолога. Режим доступу: <https://thelib.info/psihologiya/3195380-shlyahi-profesijnogo-rozvitku-psihologa/>

Матвійчук Світлана Салманівна,
к.т.н, ст. викладач кафедри ІТ та ПО
Мукачівського державного університету
Коваль Тетяна Володимирівна,
ст. викладач кафедри ІТ та ПО
Мукачівського державного університету

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В МУКАЧІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Мукачівський державний університет - це єдиний вищий навчальний заклад на Закарпатті, в якому здійснюється підготовка інженерно-технічних та інженерно-педагогічних фахівців для потреб легкої промисловості. За десятки років підготовки високопрофесійних кадрів в регіоні, колектив викладачів університету розробив власну концепцію підготовки фахівців прикладних спеціальностей – дизайнерів, конструкторів, технологів та педагогів професійного навчання.

Невід’ємною складовою самореалізації людини є перш за все успіх. Саме успішна кар’єра є засобом і чинником, які сприяють її самоствердженню у цьому світі, процесом, в якому найповніше реалізуються особистісний і соціальний потенціал молоді людини. Розуміючи це, частина студентів поєднує навчання з роботою на підприємствах за індивідуальним графіком. Правда, не всі роботодавці підтримують паралельне навчання своїх працівників. Тому, впровадження дуальної освіти, на нашу думку, легалізує права таких студентів, спрямовуючи аудиторну підготовку, прагнення студентів та роботодавців в єдине правове русло, підкріплене угодами.

Концепція дуальної освіти передбачає поєднання навчання та роботи за фахом для набуття компетентностей певної кваліфікації, дозволяє готувати більш конкурентоспроможних випускників на ринку праці та є особливо актуальною для прикладних спеціальностей [1,2].

Дуальна освіта дозволить роботодавцям включатись в процес навчання, тобто, бути стейкхолдерами у дії. Тому, з метою формування думки та рекомендацій щодо подальшої плідної співпраці та спільної підготовки фахівців для швейної промисловості регіону, кафедрою інженерії, технологій та професійної освіти протягом року було організовано та проведено ряд заходів з групами впливу - стейкхолдерами:

- он-лайн круглий стіл «Перспективи впровадження дуальної форми освіти в Мукачівському державному університеті при підготовці фахівців для швейного регіону», що відбувся 30 березня 2021 року [3].

- он-лайн круглий стіл «Навчання в університеті як продовження кар’єри», організований Мукачівським державним університетом спільно з Навчально-методичним центром профтехосвіти Закарпаття, що відбувся 20 квітня 2021 року [4].

До круглих столів доєдналися роботодавці, викладачі, майстри та учні всіх професійно-технічних закладів області, в яких проводиться підготовка робітничих